

Στο στόχαστρο η βασική δικλίδα ασφαλείας για τη δημόσια εκπαίδευση

Μ.Ε.

Η αναθεώρηση του άρθρου 16 αποτελεί την τελευταία πράξη της εκπαιδευτικής αναδιάρθρωσης, μετά από σειρά νεοφιλελεύθερων μεταρρυθμίσεων που αφορούν την Παιδεία. Η αναθεώρηση αυτή θα στηριχτεί στο άρθρο 28 του Συντάγματος, όπου αναφέρεται με ιδιαίτερα ασαφή -μέχρι και για τους νομικούς- τρόπο, ότι το διεθνές δίκαιο είναι ανώτερο του εγχωρίου.

Το άρθρο 16 εντάσσεται στο μέρος του Συντάγματος που αναφέρεται στα ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα και θεσμοποιεί προστασίες γύρω από την εκπαίδευση, τις τέχνες και την επιστήμη. Αποτελεί τη μοναδική πλέον δικλίδα ασφαλείας για τη δημόσια εκπαίδευση, και αυτό γιατί η εκπαιδευτική αναδιάρθρωση είναι μακροχρόνια στόχευση. Ξεκινά από το μακρινό 1997 με τις μεταρρυθμίσεις του Αρσένη, ισχυροποιείται τα τελευταία 13 και ακόμη περισσότερο τα τελευταία 5 χρόνια. Η ελάχιστη βάση εισαγωγής, που έχει μειώσει κατακόρυφα τον αριθμό των εισακτέων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, η τράπεζα θεμάτων που μεταξύ άλλων μηχανοποιεί μαθητές/τριες και καθηγητές/τριες της δευτεροβάθμιας, το ΠΔ 85 που εξισώνει τα πτυχία των καλλιτεχνικών σχολών με το απολυτήριο λυκείου, η κατάργηση βασικών επαγγελματικών δικαιωμάτων από τις καθηγητικές σχολές, η ιδιωτικοποίηση ουσιαστικά της σίτισης των πανεπιστημίων και ο αυστηρότατος έλεγχος που επιβάλλεται σε αυτές, η συνεργασία των σχολών με ιδιωτικές επιχειρήσεις ή και με τους ίδιους τους ιδιώτες, η υποχρηματοδότηση πανεπιστημίων που αναγκαστικά οδηγεί στην συγχώνευση ή και την κατάργησή τους (όπως χαρακτηριστικά αποδείχτηκε και με την πρόσφατη ανακοίνωση της κατάργησης 36 Τμημάτων), όλα αυτά είναι μερικά από τα παραδείγματα των αποφάσεων που πάρθηκαν τα τελευταία

μόνο χρόνια, για την επίτευξη του σκοπού της εκπαιδευτικής αναδιάρθρωσης.

Διττή στόχευση

Φυσικά πρόκειται για διττή στόχευση. Η ιδιωτικοποίηση δεν αποσκοπεί μόνο στην προσαρμογή των πανεπιστημίων στα συμφέροντα της αγοράς, την ιδιωτικοποίηση των πάντων, την όξυνση των ταξικών φραγμών, αλλά και στην αποπολιτικοποίηση και αποριζοσπαστικοποίηση των σχολών, οι οποίες ανέκαθεν υπήρξαν χώροι διακίνησης ριζοσπαστικών ιδεών αλλά και «φιλοξενίας» αγώνων και κινημάτων. Αγώνες συνεχείς που δεν επιδίωκαν απλώς και μόνο θεσμικές κατακτήσεις, αλλά ουσιαστική κοινωνική ριζοσπαστικοποίηση. Το φοιτητικό κίνημα έχει αμέτρητες φορές αναδείξει την κοινωνική και αγωνιστική δυναμική του. Γι' αυτό, ακόμη και αν η εκπαιδευτική αναδιάρθρωση συνοδεύεται με πολλές ακόμη αναδιρθρώσεις, σε ποικίλα πεδία (μεταναστευτικό, υγεία, εργασία), έχει ως ειδοποιό της διαφορά με όλες αυτές το γεγονός πως το φοιτητικό κίνημα ποτέ δεν υποτάχτηκε σε θεσμικές καταπιέσεις, αλλά αποδεδειγμένα κατακτά κάθε του σχεδόν διεκδίκηση με συνεχείς και αδιάκοπους αγώνες, δείχνοντας τον δρόμο και στην υπόλοιπη κοινωνία για τους αγώνες του αύριο.

Δεν πρέπει επίσης να μας διαφεύγει ότι με την ιδιωτικοποίηση των πάντων, δεν μειώνεται η κρατική παρέμβαση, αντιθέτως αυξάνεται. Ωστόσο, την ίδια στιγμή, ολοφάνερα μειώνονται οι παροχές του κράτους για όλα αυτά που θα έπρεπε να θεωρούνται «κοινά αγαθά». Φυσικά η ιδιωτικοποίηση, η εντατικοποίηση και η εμπορευματοποίηση του πανεπιστημίου, εντάσσεται στα κρατικά και κυβερνητικά μέσα ελέγχου, παρέμβασης και καταστολής, πέραν των ΟΠΙΙ, των ασφαλιτών, των πειθαρχικών και των διώξεων στις σχολές.

Ο στόχος δεν είναι απλώς «να μην περάσει» η απαγόρευση της εισόδου στην τριτοβάθμια εκπαίδευση για τα κατώτερα στρώματα και η αποπνευματοποίηση της ελίτ που θα μετέχει σε αυτή στον βωμό του καριερισμού και του προτύπου των «νυκοκυραίων», αλλά

ο αγώνας για το άρθρο 16 να αποτελέσει έναυσμα για ενδυνάμωση των αγώνων του αύριο.

Φοιτήτριες και φοιτητές, καλούμε ολόκληρη την κοινωνία σε δρόμους και καταλήψεις, για να εναντιωθούμε όχι μόνο στην εκπαιδευτική, αλλά και σε κάθε είδους νεοφιλελεύθερη αναδιάρθρωση. Για έναν κόσμο και μια κοινωνία που θα λαμβάνει από τον καθένα και την καθεμιά «σύμφωνα με τις δυνατότητές του» και θα προσφέρει στην καθεμιά και στον καθένα «σύμφωνα με τις ανάγκες του».